

Jánszky Lajos - Láng Imre

A FID 28. KONFERENCIÁJA

(Hága, 1962. szeptember 24-29.)

A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség 1962. évi, sorrendben 28. konferenciáját Scheveningenben (Hága) tartotta. A konferencián husz ország százhusz képviselője, továbbá az Euratom, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az UNESCO képviselői vettek részt. A konferencia idején a FID elnöksége hat, a közgyűlés három alkalommal ült össze. Ugyancsak ülést tartottak a következő FID szakbizottságok is:

- CA = általános osztályozás-elméleti szakbizottság,
- CCC = központi osztályozási bizottság,
- MSR = gépi adattárolási és visszakeresési szakbizottság,
- LP = nyelvi kérdésekkel foglalkozó szakbizottság,
- TD = dokumentációs oktatási szakbizottság,
- TI = az ipar számára szóló műszaki tájékoztatás szakbizottsága.

A konferencia keretében sor került a dokumentációs folyóiratok szerkesztőinek tanácskozására is. Végül a konferenciát követően, október 1-én és 2-án a C3 szakbizottság (a társadalomtudományok osztályozásának kérdéseivel foglalkozik) is megtartotta 7. ülészakát. (L. a Könyvtári Figyelő 1962. 9-10. sz. 397-400. oldalakon)

Magyarországot a 28. FID konferencián Jánszky Lajos, az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ főigazgatója, a FID alelnöke, valamint Dr. Láng Imre, a Művelődésügyi Minisztérium könyvtárososztályának helyettes vezetője képviselte.

A 28. FID konferencia az 1961. évi londoni konferencia határozata alapján csak szűkebb körű, ún. munka-ülésszak volt, és nem kísérték szakmai előadás-sorozatok. Mint ismeretes, az 1961. évi londoni FID konferencia kimondta, hogy nagyobb szabású dokumentációs konferenciákat a jövőben csak négyévenként hívnak össze, a közbenső években csak a munkabizottságok, valamint a közgyűlés és az elnökség munkaértekezleteit tartják meg. Ennek következtében a 28. FID konferencia érdemi munkálatai elsősorban a bizottságokban folytak.

Az elnökség hat ülésen szervezeti, pénzügyi és személyi kérdéseket tárgyal, valamint előkészítette és megvitatta a közgyűlés napirendjére kerülő problémákat, meghallgatta az egyes szakbizottságok jelentéseit, és foglalkozott a más nemzetközi szervezetekkel való együttműködés kérdéseivel is.

A közgyűlés napirendje

A közgyűlés napirendjén a következő fontosabb kérdések szerepeltek:

A FID 1961-62. évi tevékenységéről szóló jelentés. - Ez a jelentés jól tükrözi a FID Főtitkárságának a beszámolási időszakban végzett munkáját, azonban nem terjed ki az egyes tagállamok eredményeinek értékelésére. Ezért a közgyűlés, valamint az elnökség úgy határozott, hogy a jövőben az évi jelentésnek a főtitkárság beszámolóján kívül a tagállamok eredményeiről is részletes áttekintést kell nyújtania, mert a nemzeti tagokat elsősorban a többi országban elért eredmények érdeklik.

A közgyűlés a Szövetség pénzügyi helyzetével és az ennek tanulmányozására kiküldött pénzügyi bizottság jelentésével is részletesen foglalkozott. Válatlanul fennáll az a nehézség, hogy a főtitkárság működéséhez biztosított anyagi fedezeten kívül az egyes szakbizottságok folyamatos munkájához szükséges fedezet nem áll rendelkezésre, emiatt a szakbizottságok sok fontos munkával egyáltalán nem, vagy csak kismértékben tudnak foglalkozni. Az elnökség mellett működő pénzügyi bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy újabb anyagi erőforrásokat kutasson fel.

A közgyűlés a japán nemzeti tag javaslatára Kotani professzort választotta meg alelnöknek a visszalépő Ootuka professzor helyett. A megüresedett latin-amerikai alelnöki tisztséget a közgyűlés nem tudta betölteni, mert a FID latin-amerikai bizottsága csak 1962. végén ül össze a jelölés megtétele céljából.

A közgyűlés nemzeti tagként felvette a pakisztáni dokumentációs központot. A szövetség tagjai sorába kérte felvételét az Egyesült Arab Köztársaság és Kuba is, ezek felvételéről a nemzeti tagok állásfoglalásának megismerése után dönt az elnökség.

Részletesen megtárgyalták a FID kiadványait, és meghallgatták a szakbizottságok jelentéseit is. Végül megállapodtak abban, hogy a következő konferencia 1963. októberében Stockholmban lesz, mégpedig ugyancsak munkaértekezlet jelleggel. Elfogadta a közgyűlés az 1965. évi washingtoni dokumentációs világkongresszus előkészítéséről szóló beszámolót, továbbá a japán nemzeti tag 1967-re szóló meghívását is.

A bizottságok és szakbizottságok ülései

Az egyes bizottságok és szakbizottságok ülésein a FID távlati munkaprogramjában szereplő legfontosabb kérdéseket tárgyalták. Ezekről a következőkben számolunk be.

1./ Dokumentációs szakemberek képzése (TD)

A szakbizottság üléseinek napirendjén lényegében két fő kérdés szerepelt:

- Hogyan lehetne biztosítani a dokumentációs szakemberek képzését szolgáló nemzetközi minta-tananyag kialakítását;
- Milyen módon lehetne előmozdítani a különböző országokban működő dokumentációs szakemberek tapasztalatcseréjét a képzés kérdéseinek megvitatására.

A szakbizottság lengyel vezetője (Zygmunt Majewski professzor) az 1961. évi londoni ülés határozatainak megfelelően még ez év áprilisában körkérdest intézett a FID nemzeti bizottságaihoz, tájékoztatást kérve az egyes országokban használatos kézikönyvekről vagy más - a dokumentációs szakemberek képzésében felhasználható - kiadványokról. A körkérdés célja az volt, hogy a beérkező válaszok alapján tájékoztatást lehessen nyújtani a FID 1962. évi konferenciáján az angol nyelvre fordítható, megfelelő színvonalu kiadványokról, illetve arról, hogy van-e lehetőség az előzetes munkálatok során kialakított elgondolásoknak megfelelő új, nemzetközileg elfogadható kézikönyvek iratására.

Tekintve, hogy az említett körkérdésre beérkezett válaszok száma csekély volt, a szakbizottság megbeszélései nem alapulhattak az előzetes felmérésre.

Ehelyett arról folyt a vita, hogy miként lehetne megoldani az egyes országokban folyó dokumentáló-képzés tananyagainak összevetését, valamint azt, hogy e tananyagokat a FID tagjainak rendelkezésére bocsássák. A vélemények meg-

egyeztek a tekintetben, hogy kívánatos lenne a begyűjtendő tananyagok elemzése és tanulmány készítése a vizsgálat eredményeiről. Mivel ez utóbbi munka anyagi fedezetének előteremtésére kevés a valószínűség, a bizottság úgy határozott, hogy első lépésként a dokumentációs szakember-képző tanfolyamok tanmeneteit illetve a működő tanfolyamok adatait kell bekérni. Felszólalásunkban hangsúlyoztuk az e téren szükséges tapasztalatcsere fontosságát - aminek időszerűségét a most megindítandó dokumentációs tanfolyamunk adja - , s azt javasoltuk, hogy az egyes FID nemzeti bizottságok gondoskodjanak az országukban folyó tanfolyamok tanmeneteinek begyűjtéséről illetve a FID titkárságához történő továbbításáról. Ha nem is történik egyéb, mint a beérkezett tanmenetek egyetlen dokumentumban való összefoglalása és e dokumentumnak a tagok rendelkezésére bocsátása, már így is értékes tapasztalati anyagra tehetnénk szert, és áttekintést szerezhethetnénk a másutt folyó képzésről. A közgyűlés - időhiány miatt - nem hozott végleges döntést e kérdésben, hanem felkérte a jelenlevőket, hogy írásban közöljék véleményüket a bizottság lengyel titkárságával.

A nemzetközi felhasználhatóság igényével készítendő tankönyv illetve tanulmány megiratásának tervével egyelőre felhagyott a bizottság, mivel - nyugati nézetek hatására - az az álláspont alakult ki, hogy nem lehetséges mindenütt egyformán érvényes tananyag összeállítása.

Megítélésünk szerint a dokumentálók képzésével foglalkozó szakbizottság munkájában - e terület fontossága miatt - az eddiginél tevékenyebben kell részt vennünk. Mivel a bizottság vezetője lengyel, közvetlenebb kapcsolat alakulhat ki közöttünk.

2./ Műszaki tájékoztatás (TI)

E szakbizottság titkársága a kanadai National Research Council-ban működik, elnöke R.E.Mc Burney. A szakbizottság tevékenységének kereteit megjelölő dokumentumot az év elején hagyta jóvá a FID elnöksége. A szakbizottsági ülések résztvevői az előzetesen megküldött akció-tervben foglaltakat vitatták meg. A terv hangsúlyozza, hogy rendkívül eltérő az egyes országokban működő műszaki tájékoztatási szervezetek jellege, rendszere, és különböznek módszereik is. E tényben az eltérő szükségletek jutnak kifejezésre. Az egyes országokban működő szervezetek tevékenységéről szerzett tájékozódás meglehetősen hiányos, holott a szakbizottság csak akkor végezhet eredményes munkát, ha megfelelően tájékozott. Ezért kívánatos, hogy az egyes országok nyilvános jelleggel működő tájékoztató szervezeteinek tevékenységéről, felépítéséről stb. elemző tanulmány

készüljön, melynek költségkihatásait már korábban közölte a szakbizottság elnöke a FID titkárságával. Az elemző tanulmány lenne hivatva azt is megszabni, hogy milyen módon tudna hozzájárulni a FID az egyes nemzeti szervezetek tevékenységének előmozdításához a nemzetközi együttműködés révén. Az akció-terv értelmében az elemző tanulmány kidolgozásáig terjedő átmeneti időszakban össze kellene állítani az egyes országok fontosabb műszaki tájékoztatási szervezeteit felsoroló jegyzéket (kivéve azokat, melyeket az üzleti vállalkozások belső használatra működtetnek, de beleértve minden állami illetve egyetemi, tudományos intézményi stb. nyilvános jellegű szervet); meg kellene vizsgálni a műszaki tájékoztatás nemzetközi cseréjét végző nemzetközi szervezet létesítésének lehetőségeit; valamint foglalkozni kellene azzal is, hogy van-e lehetőség olyan a FID által rendszeresen publikálandó kiadvány megjelentetésére, amely a műszaki tájékoztatási tevékenység fejlesztésével kapcsolatos közleményeket tartalmazná.

A széles körű - bár nem eléggé konkrét és még az utkeresés jegyeit tükröző - akció-terv körül élénk vita folyt a szakbizottságban. A vita középpontjában az a kérdés állt, hogy mire képes a szakbizottság mint a FID szerve, hogyan tudja valóban nemzetközivé tenni munkáját, mennyivel tud többet adni, mint az egyes országok műszaki tájékoztatási szervei. Olyan kételyek hangoztak el, hogy vajon lehet-e teljességre törekvő anyagot összeszedni a világ minden tájáról, az ipar valamennyi területéről. A szakbizottság a vita eredményeként leszögezte, hogy mind a tudományos, mind a technikai tájékoztatási szolgáltatások módszereinek stb. vizsgálata beletartozik tevékenységének hatókörébe, de hosszas vita tárgya volt az a kérdés, hogy hol a határuk a vizsgálandó területeknek. (Nyugati felfogás szerint a vizsgálódások körébe bele kellene tartozniuk az iparral összefüggésben jelenkező kereskedelmi illetve pénzügyi stb. kérdéseknek is.) Elvi döntés született arról, hogy a szakbizottság illetékes a nyújtott tájékoztatások felhasználásának illetve a tájékoztató tevékenység hatáskörének kutatására is. Általában az a nézet alakult ki, hogy a FID-nek - a megfelelő általános tájékozottság megszerzése után - afféle "clearing house"-ként kellene működnie, tehát szolgáltatnia kell a műszaki tájékoztató szervezetek működésével kapcsolatos ismertetést, biztosítania kell a tapasztalatok kicserélését stb. E "postás" szerepen felül - a későbbiekben - nemzetközileg megoldandó elemző munkálatok elvégzésével, javaslatok tételével kell hozzájárulnia a tájékoztató tevékenység fejlesztéséhez.

A tőkés országok jelenlevő képviselői erőteljesen hangoztatták azt a nézetüket, hogy a FID-nek többet illetve mást kell nyújtania, mint az egyes nem-

zeti tájékoztató szervezeteknek, s elhangzott az a vélemény is, hogy ami nemzeti vonatkozásban elvégezhető, arra nem kell nemzetközi szervezet. Ebből az volt leszűrhető, hogy a nemzetközi szerv feladata nem a meglévő tapasztalatok pusztá összegezése lenne, hanem az, hogy a gyűjtött tapasztalatok alapján minőségileg újat nyújtson.

Olyan véleményeket is lehetett hallani, hogy a tájékoztató szolgáltatások terén nyújtandó ismertetésre elsősorban azoknak az országoknak van szükségük, amelyek az ilyen tájékoztatást - viszonylag elmaradottabb helyzetük következtében - jobban hasznosíthatják. (Jellemző mozzanatként említhető meg, hogy a fejlett tőkés országok egymás közötti tapasztalatcseréjének gyakorlati szükségességét külön nem hangsúlyozták.)

Miután egy csomó kérdést a vitában éppen csak érintettek (például a tájékoztatással szemben megnyilvánuló igények esetlegességét, magának a tájékoztatásnak tisztázatlan tartalmi és terminológiai kérdéseit, a különféle felépítésű szervezetek eltérő funkcióinak és szolgáltatásainak összehasonlításából adódó problémákat stb.), arra a következtetésre jutott a bizottság, hogy első lépésként az egyes országok műszaki tájékoztató szervezeteire vonatkozó adatgyűjtéshez kell hozzáfogni. Ezt az említett kanadai szerv - amely állami intézmény - fogja elvégezni.

3./ Gépi adattárolás és visszakeresés (MSR)

A FID-nek ez a szakbizottsága több mint tíz éves multra tekint vissza. 1951-ben hozták létre a gépi szelekcióval foglalkozó bizottságot, amely 1951 és 1957 között kidolgozta a FID és az UNESCO megbízásából kiadásra került kézikönyvnek a gépi szelekcióval foglalkozó részét. 1959-ben pedig - együttműködve a Német Dokumentációs Társasággal és a frankfurti Gmelin Intézzel - több napos értekezletet rendezett a dokumentáció automatizálásáról, azaz a gépi adatfeldolgozás, tárolás és visszakeresés kérdéseiről. A gépesített dokumentáció iránti fokozott érdeklődés következtében a FID 1961. évi közgyűlése elfogadta a bizottság hatáskörének kibővítésére vonatkozó javaslatot; feladatává tette a tájékoztató anyagok tárolásának és visszakeresésének kérdéseivel kapcsolatos vizsgálódásokat, valamint a gépi fordítás problémakörének gondozását. A bizottság e feladatkörének keretében előmozdítja a gépesített dokumentációval összefüggő kutatásokat és a tapasztalatok kicserélését. Azt is tervezi, hogy több ún. "liaison"-központot létesít az egyes országokban. Ezeknek az összekötő központoknak lenne a feladatuk a bizottság illetékességébe tartozó kutatási területeken végbement fejlődés adatainak gyűjtése és a

FID-hez történő továbbítása, hogy az érdeklődő országok hozzáférhessenek a gyűjtött anyagokhoz. A bizottság szoros kapcsolatot tart fenn az USA National Science Foundation nevű tudományos intézményének tudományos tájékoztató szolgálatával, amely az automatikus dokumentációval kapcsolatos kutatásokra vonatkozó ismeretanyagot gyűjti, feldolgozza és rendelkezésre bocsátja. A FID bizottsága az általa összegyűjtött információs anyagot értékelési célból eljuttatja az amerikai intézetnek. A gépi dokumentációval és fordítással összefüggő tapasztalati anyagot a National Science Foundation kiadásában megjelenő, Current Research and Development in Scientific Documentation című orgánumban is publikálják.

A szakbizottság vezetője, Dr. E. Pietsch (NSZK) jól előkészítette a napirendet: Beszámolót tartott az amerikai National Science Foundation egyik igazgatója, az Európai Atomenergia Szövetség (Euratom) képviselője, a nyugat-német számítási központ képviselője és egy svéd intézmény igazgatója. A beszámolók közül az Euratom képviselőjének tájékoztatója emelhető ki. Az Euratom tudományos tájékoztató központján belül két évvel ezelőtt kutatócsoport alakult az automatikus dokumentációval kapcsolatos kutatások céljára. Tekintettel arra, hogy a meglevő információs anyag - heterogén jellege miatt - alkalmatlan volt az értékelésre, a csoport a kérdőíves adatgyűjtés módszeréhez folyamodott. A kérdések megfelelő formába öntése nehézséget okozott, mivel hiányzott az egyértelmű terminológia. A kutatócsoport 600 intézménynek vagy személynek küldött ki kérdőíveket. (Mivel a National Science Foundation hasonló jellegű vizsgálódásokat folytatott, az USA intézményeit nem kérdezték meg.) A kérdésekre több mint 200 válasz érkezett. A kutatócsoport megítélése szerint a válaszok reprezentatív jellegűeknek minősülnek az 1961. december 1-ig alkalmazott dokumentációs módszerek tekintetében. A válaszok értékelése rendkívül nehéz feladatot jelentett. A beszámoló anyagából egyetlen jellemző adatot emelünk ki: a különböző feltérési módszerekkel dolgozó dokumentációs központokban naponta átlag 7 tájékoztatási érdeklődést elégítenek ki. (A szám független a meglevő dokumentumok számától és a használt módszerektől.) Az egyes módszereket vizsgálva pedig azt látjuk, hogy ez

a hagyományos kartotékrendszer-nél napi	0,3 - 200	kérdezősködést
a félautomata rendszer-nél napi	2 - 20	"
a lyukkártya rendszer-nél napi	0,3 - 50	"
a computer (számítógépes) rendszer-nél napi	2 - 80	"

jelent.

Megállapította a kutatócsoport azt is, hogy az áttérés az egyik rendszer-ről a másikra (pl. a fél-automatáról a lyukkártyarendszerre) igen nehézkes és költséges. A költségkihatásokról egyébként nem szolgáltatott adatokat a megkérdezettek, így a vizsgálódások e tekintetben nem voltak eredményesek. Ugyancsak nem adott választ a kutatás a dokumentációs módszerek és a különféle osztályozási rendszerek viszonyáról sem. Viszont bizonyos kép kialakult az egyes felhasznált rendszerek életkoráról: némelyik rendszer 50 éves multra is visszatekinthet (a kartotékrendszerek), de a legtöbb 1951 után létesült, a számítógépes-rendszerek pedig alig 5 éves multtal rendelkeznek. A beszámoló megjelölte a különböző rendszereket alkalmazó intézmények dokumentum-állományának alsó és felső határait, valamint évi állománygyarapodását, és rámutatott a rendszerek alkalmazhatósága és a különböző nagyságu állományok közti összefüggésekre.

A beszámolót, valamint a többi tájékoztatót követő vita ebben a bizottságban is megmutatta, hogy a FID keresi igazi nemzetközi feladatait. E bizottságban is azzal a megállapítással zárultak a megbeszélések, hogy az egyes országokban kidolgozott, illetve kikísérletezett módszerek elterjesztése a legközvetlenebb feladata a FID-nek, mivel azokat a tekintélyes anyagi eszközöket, amelyekre a kutatásnak szüksége van, csak nemzeti alapon lehet előteremteni. (Pl. az USA-ban a National Science Foundation évi 2 millió dollárt költ e célra.) Nyitott kérdés tehát az, hogy valójában mi a tartalma, illetve kézzelfogható haszna a nemzetközi együttműködésnek e téren. Felmerült egyébként az a gondolat is, hogy az UNESCO-val együttműködve egy nemzetközi számítási központot létesítsenek. Az UNESCO jelenlevő képviselője (Petersen) azonban kijelentette, hogy erre aligha lesz közvetlen anyagi lehetősége az UNESCO-nak.

4./ Az osztályozással kapcsolatos kutatások (CA)

Az osztályozás általános kérdéseivel foglalkozó bizottság - az egyes osztályozási rendszerek alkalmazásától és az e téren folytatott részletkutatásoktól függetlenül - az alapvető kérdésekre összpontosítja tevékenységét. Foglalkozik a különféle osztályozási rendszerek kapcsolataival, összehasonlításával, akár átfogó, akár szak-osztályozási rendszerekről van szó. Megkísérli megteremteni a világszerte folyó részkutatások kapcsolatát, összehangolását, azaz megpróbál ilyen vonatkozásban is tényleges nemzetközi szerepet játszani. E tevékenységét - hasonlóan a többi szakbizottsághoz - mindenekelőtt olyan információs központ kiépítésével igyekszik megalapozni, amely a különféle, folyamatban lévő kutatásokról tájékoztatást képes nyújtani, tehát afféle "clearing house"-ként mű-

ködnék. E munkájával a nemzeti tagok tájékoztatását kívánja szolgálni. Innen természetesen még hosszú ut vezet a valóban aktív, nemzetközileg összehangolt kutatótevékenységhez.

(A bizottság ülésén résztvettünk.)

5./ Nyelvi problémák (LP)

E bizottság nemrég létesült. Feladata a tudományos ismeretek elterjesztésének megkönnyítése a jelentkező nyelvi nehézségek megoldásának előmozdítása révén. Célul tűzte annak szorgalmazását is, hogy a tudományos és a műszaki publikációk néhány világnyelven hozzáférhetőek legyenek, azaz javasolta, hogy az elsődleges publikációk szerzői, illetve kiadói a publikált cikkekhez a két leghasználatosabb világnyelven közöljenek tartalmi összefoglalást, a másodlagos publikációk pedig közöljék a szerzői összefoglalásokat és kivonatokat legalább egy - az ENSZ által használt - idegen nyelven. A bizottság feladata továbbá fordítási központok és a fordításokkal kapcsolatos nemzetközi információs helyek létesítésének előmozdítása, a dokumentáció terminológiájának szabványosítása, központi terminológiai kartotékrendszer létesítése a FID központjában a társadalom- és természettudományok, illetve a technológia dokumentációs szakkifejezései számára, a gépi fordítás fejlődésének nyomonkövetése, az automatikus kivonatolás fejlődésének figyelemmel kísérése.

A bizottság keretében jelenleg egyetlen konkrét vállalkozás folyik: Szerkesztés alatt áll - az UNESCO-val kötött szerződés keretében - egy 800 kifejezést tartalmazó ötnyelvű terminológiai szótár, a francia, orosz, angol, német és spanyol nyelvi Vocabularium Documentationis.

(A bizottság munkájában időhiány miatt nem vettünk részt, a fejleményekről az írásos anyagokból tájékozódunk.)

6./ A dokumentációs folyóiratok szerkesztőinek értekezlete

9 ország 13 folyóiratának képviselőjében 17 személy jelent meg az értekezleten, amelyen Dr. Coblans, a Revue Internationale de la Documentation főszerkesztője elnökölt. Napirenden a FID Főtitkárság rövid beszámolója szerepelt a FID időszak kiadványainak jelenlegi szerkesztési problémáiról, majd minden jelenlevő szerkesztő beszámolt saját szakfolyóiratának működési területéről, példányszámáról, terjesztéséről és szerkesztési elveiről. A FID főtitkára új dokumentációs referálólappal alapítására tett javaslatot abból a megfontolásból kiindulva, hogy valamennyi nemzeti tag dokumentációs szakirodalmának referátumait egyetlenegy központi kiadványban kellene összesíteni. A vita során kitűnt,

hogy ilyen folyóirat alapítása ez idő szerint megvalósíthatatlan célkitűzés, és helyette inkább a jelenlegi Revue "Bibliográfia" rovatát kellene az eddigiehez képest négy-öttszörös terjedelműre növelni. Ehhez természetesen a nemzeti tagok hathatós közreműködése szükséges, hogy saját országuk szakirodalmáról megfelelően tájékoztassák a Revue szerkesztőségét. Az értekezlet javasolta a nemzeti tagoknak, hogy az egyes országokban megjelenő dokumentációs folyóiratok készítsenek kumulatív indexeket, a főtítkárságnak pedig azt, hogy a FID adja ki a Revue 1934-58. évi kumulatív indexét. Szóba kerültek az értekezleten szerzői jogi és szerzői tiszteletdíj kérdések is, ezeknek részletes megvitatását azonban a következő ülés napirendjére tették át.

7./ A Központi Osztályozási Bizottság (CCC) tevékenysége

A szakbizottságok ülésein kívül az Egyetemes Tizedes Osztályozási rendszer (ETO) legfőbb testülete, a CCC (Központi Osztályozási Bizottság) is ülésezett. A szakbizottság részletesen foglalkozott az ETO jövőjével, és a közgyűlés elé terjesztett jelentésében kifejtette az ETO gyökeres, gyors revíziójának szükségességét. Ehhez azonban tekintélyes anyagi eszközök szükségesek. Új, általános érvényű rendszer kidolgozására a CCC nem vállalkozhat, és a vélemények szerint mindaddig, amíg ilyen rendszert nem építenek ki, és annak használhatóságát a gyakorlat nem bizonyítja be, az ETO marad az egyetlen nemzetközileg elfogadott, alkalmazható illetve alkalmazott osztályozási rendszer. Ennek következtében a bizottság szerint az erőfeszítéseket az ETO megjavítására kell összpontosítani. A közgyűlés élénk vita után egyhangulag bizalmát nyilvánította a CCC további működése iránt és felkérte a főtítkárságot, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközök arányában támogassa a Központi Osztályozási Bizottság munkáját.

8./ Az afrikai országok dokumentációjának kérdése

Részt vettünk a Hágában működő Társadalomtudományi Intézet és a FID által közösen rendezett "kerekasztal"-vítán is, amely az új afrikai államok dokumentációjával foglalkozott. A vita, amelynek célja a tapasztalatok és nézetek kicserélése volt, nem tartozott a FID konferencia tulajdonképpeni napirendjébe.

A vita központi kérdése az volt, hogy miként kellene kialakítani az új afrikai államok szükségleteinek megfelelő dokumentációs szervezeteket, milyen jellegűek legyenek ezek és hogyan segíthetnék létrehozásukat a fejlett dokumentációval rendelkező államok stb. (Itt jegyezzük meg, hogy 1961. elején Brüsszel székhellyel megalakult az afrikai országok társadalomtudományi és gazdasági

dokumentációjának kérdéseivel foglalkozó nemzetközi központ, amelynek munkájába a közlések szerint 35 ország 80 tagintézete kapcsolódott bele. Az intézet feladata az afrikai kérdésekkel közvetlenül vagy közvetve foglalkozó szervezetek kiadványainak dokumentálása, regionális dokumentációs szervek létesítésének előmozdítása, tapasztalatcserék szervezése stb. A szervezet most van kialakulóban.)

A vita - jellegénél fogva - nem eredményezett konkrét határozatokat. Megítélésünk szerint a FID ez idő szerint még nem tud megbirkózni ezzel az egyébként fontos feladattal.

A 28. FID konferencia legfőbb fogyatékosága az volt, hogy a szakbizottságok munkája nyomán megszületett javaslatokat a közgyűlés csupán formailag tárgyalta, a jelentésekben foglalt javaslatokról nem történt döntés. A bizottságok működéséhez szükséges anyagi fedezetet a FID jelenlegi összetételében nem tudja biztosítani. Ezért különféle javaslatok születtek a FID anyagi helyzetének megjavítására. Elsősorban nyugat-német részről vetették fel ipari konsernek, trösztök stb. csatlakozásának lehetőségét, mégpedig azzal a feltétellel, hogy ezek a tagok a jelenlegi nemzeti tagokkal egyenértékű szavazattal rendelkezzenek a FID-ben. Véleményünk szerint ez a megoldás anyagilag bármennyire is kecsegtető, a FID jelenlegi, nemzetek fölötti jellegét erőteljesen megváltoztatná, és a szervezetet a nagykapitalista trösztök eszközévé tenné. Az ilyen jellegű törekvések ellen tehát határozottan fel kell lépniük.

1963 március végén jelenik meg a

MAGYAR KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI BIBLIOGRÁFIA

mely tartalmazza az 1962-ben Magyarországon önálló műként megjelent könyvtártudományi kiadványokat, a magyar folyóiratokban és hírlapokban megjelent cikkeket, valamint a külföldi könyvtártudományi folyóiratok cikkeit.

A bibliográfiára - melynek ára előreláthatólag 30 Ft. lesz - előjegyzések: beküldhetők a Könyvtártudományi és Módszertani Központba (Bp. VIII. Múzeum u. 3.).